

Mindenszentek ünnepe

(november 1.)

Jel 7,2–4.9–14

Ezek a szorongatásból jöttek...

Majd láttam, hogy napkeletről egy másik angyal száll fel, az élő Isten pecsétje volt nála. Nagy hangon kiáltott a négy angyalnak, akiknek hatalmuk volt rá, hogy ártsanak a földnek és a tengernek: „Ne ártsatok se a földnek, se a tengernek, se a fáknek, míg meg nem jelöljük homlokukon Istenünk szolgáit!” Ekkor hallottam a megjelöltek számát: száznegyvennégyezren voltak Izrael fiainak minden törzséből: ... Ezután akkora sereget láttam, hogy meg sem lehetett számolni. Minden nemzetről, törzsről, népből és nyelvből álltak a trón és a Bárány előtt, fehér ruhába öltözve, kezükben pálmaág. Nagy szóval kiáltották és mondták: „Üdv Istenünknek, aki a trónon ül és a Báránynak!” Az angyalok mind a trón, a vének és a négy élőlény körül álltak, arcra borultak a trón előtt, és imádták az Istent, mondván: „Amen, áldás, dicsőség, bölcsesség, hála, tisztelet, hatalom és erő a mi Istenünknek örökkön-örökké! Amen.” Ekkor a vének közül az egyik megszólított. Azt kérdezte tőlem: „Kik ezek a fehér ruhába öltözöttek, és honnan jöttek?” Így válaszoltam: „Te tudod, uram.” „Ezek a nagy szorongatásból jöttek – magyarázta meg –, ruhájukat fehérre mosták a Bárány vérében.”

A Jelenések könyve nehéz, bibliai apokaliptikus szimbólumokkal teli könyv. Sokan megrettennek tőle, sokan eltévelyednek miatta, de akadnak olyanok is, akik megértik János apostol izzó hitéből és Isten-közelség élményéből fakadó profétikus művét. Sokat segít, ha tudatosítjuk magunkban, a Jelenések könyve a mozgalmi egyház és az intézményesülő egyház fordulópontján íródott. A mozgalmi egyházban a Jézus által tanítványai körében megélt Atya-élmény az első generációs tanítványok személyes tapasztalatán és áldozatos missziós munkáján keresztül teremtett olyan közösséget, amely széles körben akarta újra-teremtteni Jézus baráti társaságát. E társaság közösségileg élte meg az Isten közelséget.

A közösségnek világító példája volt István diákónus, Jakab mártír-apostol. Továbbá a nyugtalan természetű, szélsőséges, de mégis közvetlen Isteni meghívásból misszionáló Pál, az üldözéseket elszenvedő Péter, a Jézus-eseményt a hellének számára írásba foglaló Lukács és a

többi apostol. Személyes életpéldájuk és hírük multiplikálta a keresztény közösséget. Ma már az ókori kultúrtörténet is igazolta, hogy a keresztény egyház mártírjai nem képzeltek magukat hőroszoknak, akik tanúságtételükkel valami nagy dolgot hoznak létre, hanem amit tettek hitük következménye volt. Furcsa módon ez váltotta ki a pogány gondolkodók és a hellenista városi polgárok egyfajta tartózkodó tiszteletét, amelynek körében minden egyes keresztény igazolva látta morális példamutatásának társadalmi hatását.

A kezdeti keresztényüldözések, Nero és Vespasianus császár hatására ez a légkör megváltozott. A korábban tisztelt keresztényekből egy pillanat alatt a társadalom ellenségei, gyanús összeesküvők, a birodalom ellenségei lettek. Ezt a terhet nem mindenki tudta elviselni, a keserűség, az eltávolodás, a belefáradás, az ellenségeskedés megjelent a lassan intézményesülő egyházban. Ekkor íródik ez a vigasztaló prófécia, amely fehér ruhába öltözteti a korábbi és jelen mártírokat mint Isten népének, Jézus barátainak ragyogó példaképeit. Ők alkotják az egyház gerincét, példájuk segíti elviselni a társadalmi gyűlöletet. Itt indul el az a hagyomány, hogy a tanúságtevők mindig velünk vannak, haláluk után is tapasztaljuk a konkrét egyházban lelki hatásukat.

Ezt az érzést erősíti fel a Jelenések könyve. A szentek tisztelete kezdetől fogva megvolt az egyházban, és lelki hatásukat mindig erőteljesnek tartották, közbenjárásukért imádkoztak. Ennek ellenére előbb csak rögzítették a vértanúk aktáit, majd az idők előrehaladtával ebben a modorban apologetikus és fantasztikus történeteket írtak a szentekről. A középkorban pedig a városi pasztoráció számára festett ikonokat, népszokásokkal tarkított liturgiát kerekítettek köréjük. Csontjaikat, ereklyéiket őrizték az oltárokon, mert tudták: nélkülük csonka az egyház. Manapság a szentek a múlt kódébe vesző mesefigurákká váltak. Fantasztikus csodáik még inkább eltávolították őket a való lélettől. De amikor közöttünk megjelenik valaki, aki a maga Isten-élményével közenk varázsolja Jézust, Máriát és a hívő apostolokat, akkor érezzük, amit Jakab apostol mondott: „a hit tettek nélkül halott!” A folklorisztikus hit mint szokás bennünk fog meghalni, a hittől motivált tettek új hívőket és tanúságtevőket szereznek. A szentek testvéreinkké válnak, és ha méltók leszünk rá, mi is lehetünk a szentek testvérei.